

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP
MEGJELENIK MINDEN VASÁR NAP.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt
Fél évre	2 .
Negyed évre	1 .

Felelős szerkesztő:
Fehér János.
Kiadóhivatal: a turóc-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.
A lap szemleli részét illető közlemények a szerkesztőségére, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra címezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.

Magánhirdetések legutányosabban, árszabály szerint. Hivatalos hirdetések díja: 100 szög 2 frt. ezentúl minden megkezdett szász szónál 50 krral több. Lapunk számára hirdetések elfogad a „Ruter ügyvédség és a Magyar Távir. Iroda” hirdetési irodájának Budapest, Gyánok-utca 1. szám.

Iparosaink.

Földművelő államnak mond ugyan még bennünket Európa, sőt saját nagyjaink is ezt szokták hangoztatni, azonban ma már iparunk is oly fejlettségnek örvend, főleg egyes ágaiiban, hogy kiállják a versenyt bármelyik külföldi hasonló iparággal.

Dicselkedhetünk és dicsökszünk is ma már asztalos, lakatos, gép, bőr, porcellán, vas, kő stb. iparunkkal, azonban ha szorosabban szemügyre vesszük a dolgot, az egyes ily dicsökvésre méltó iparágak, csak egy-egy embernek köszönhetik fellendülésüket; egy pár embernek a nevéhez fűződik a hír, dicsőség s az ezekkel járó anyagi és erkölcsi haszon. Iparosaink legtöbbje, kiváltképen pedig a vidéken, még a középszerűség sem emelkedett, s panszokodik, káromkodik folytonosan, hogy a mai világban már nem lehet existálni. Annak pedig csakis az iparosok maguk az okai, mint-hogy nem haladnak a korrall, nem tesznek eleget azoknak a követelményeknek, melyeket a vevő s a megrendelő támaszt, ki is azután inkább odafordul, hol teljesen a kívánsága szerinti árút kaphatja. Mindez pedig onnét származik, hogy iparosaink nem akarnak tanulni, nincsen meg bennük a törekvés, hogy iparigukat emeljék, maradjanak a régi mód mellett, nem tördönek azzal, hogy magukat szakmájukban minél inkább kiképezzék, hogy minden egyes darab, mely a kezükből kikerül, fokozatos izléssel, külsőn és szoliditással legyen elkészítve. Pedig a paloták lakóitól le a kunyhó lakójáig, azt nézi a vásárló első sorban, hogy izléssel van-e elkészítve valami, amit meg akar venni, a jószágot amúgy is feltételezi már, s két hasonló jószágú dolog között pedig bizonyára azt választja, a melyik a szemnek tetszősebb, vagyis a melyik az ügyesebb, képzetlebb, műveltebb iparos kezéből kerül ki. S az a csodálatos rendszerint a dologban, hogy az utóbbi még valamivel jutányosabban is adhatja árúját, mert nagyobb körültekintéssel s így olcsóbban is szerzi be a felhasználandó nyers anyagot. Mindezen bajoknak a csírája pedig abban rejlik, hogy az iparos pályát még a mai nap is lenézik s ha valaki az iskolában nem tanul, nem megy semmire, akkor a szü-

lők rendszeren azt mondják: Jól lesz a fiú iparosnak. Itt rejlik a hiba! Alig van inasgyerek, a kiről midőn a mester kezébe adják, ne azt mondanák: haszontalan, lusta, vagy számár kölyök; tanulni nem akar, hat nesze odaadjuk a te kezébe, faragj belőle valamit, hogy valahogyan keservesen mégis megkereshesse majd a kenyerét.

Ez pedig hannis felfogás s odavezet, hogy az az inasgyerek maga is elhiszi, hogy a mesterséghez, amit tanulni kezd, nem kell se ész, se ügyesség, se szorgalom, hanem csak mint a befogott ökö, avagy lónak neki is csak húznia kell a jármót, gondolkodni pedig egészen fölösleges a munka mellett. Hi jó iparosokat akarunk, minők Ausztriában, Német-Francia- vagy Angolországban vannak, akkor első sorban csak oly fiút kell az iparos pályára adni, kik legelőbb az elemi ismereteket alaposan elsajátították, 13—14 éves korukat elérték, s az iskolában belevették a rend, szorgalom s tanulási kötelezettségének érzetét.

Igenis, az inasban már inasokorában benne kell lenni annak a tudatnak, hogy neki tanulni, iparkodni, dolgozni kell, mert az iparos ezek nélkül sokkal hamarabb elvesz az élet árjában önállóságánál fogva, mint bármely más pályán levő. Az iparosnak ha boldogulni akar, ismerie kell mestersége minden csinylát binját s evégből nem elég az, amit mesterétől a műhelyben látás és gyakorlat útján tanul.

Kell magát képezni a rajzolás — a számolás- és anyagismerésben; kell neki körültekinteni a világban, tanulmányoznia mások munkáját, muzeumokat, kiállításokat látogatni, hogy a többi képzett iparossal kiállhassa a versenyt s hogy munkájának érvényét szerezhesse minél tágabb körben. Az iparos tanoncokat ugyan oktadják az esteli órákban egyre-másra, s némi eredménye van is ennek az oktatásnak, de amint felszabadul az inas és legénynyó válik, akkor aztán a legtöbbnél vége a tanulásnak. A segítők, legények, mesterek oktatása nálunk ügyszólván teljesen hiányzik; a fővárosban van egy pár ilyen szakiskola, de a vidéken arról szó sincs, hogy valamit tanuljanak. Ha azután pár évi legénykedés után megszerezte az iparengedélyt, ott áll a tudatlan mester, a ki sem tisztességesen dolgozni nem tud,

sem az elkészített munkát megbírálni nem tudja; számításról szó sincs nála, s előbb-utóbb tönk're megy a versenyképesség hiánya, saját tudatlansága és éltelensége miatt, a mikor aztán szűda, átkozza a világot, a mesterségét s lesz belőle haszontalan léhűd, nyomorgó ember. Oly általános baj már ez, hogy közös érdek azon gondolkodni, miként lehetne nálunk is egy oly erős, öntudatos, jómódú, művelt iprosztályt teremteni a minővel a külföld művelt államai bírnak. Az egyetlen mód pedig csak az lehet erre, a mi a külföldön is el van terjedve, — tanuljon, taníttassék az ipros, legény- s mester-korában egyaránt.

A buzakirály.

A gazdi, aki bevettette földjét, aki áldozott pénzt és verejeteit, az Isten áldásába, a jó aratásba veti minden szép reményét. Nézi a felhőket tavasszal, hogy hull-e majd füvetet nevelő langos eső a hosszú baradakra. A nyári napokban lesi az eget, hogy nem tornyosulnak-e orkákkal teljes, jégvihart fogamzó zivatarok fent a magasban. És ha elkerülte fagy, szárazság árvíz és az orkán, ha a gazdag aratás eredménye ott van a csűrbe gyűjtve, hálával emeli szemét a magasba s azt hiszi, hogy immár jó sikerült minden. Talán nem is sejtí, hogy a legnagyobb baj ott ravaszodik még mögötte. Hogy a miért fíradott, áldozott egy egész esztendőn, annak most más akarja elvenni a magasba, aki nem dolgozott, de csak leselkedett: a pénz hatalma, a melynek barlangja ott van a tőzsdéken. Hány szép gazda-reményt tett ez már tönkre itt Magyarországon s az egész világon, összeröszvetkezve és leverve a termések árát, mikor a földbirtokosnak pénzre van szüksége s fölverve azt ismét, mikor a földnek termését már a maga raktáraiba gyűjté. A világ gazdáink egy ilyen szípoljáról és annak vesztéről, aki elérte megérdemelt sorsát, írjak most az amerikai lapok a következőket: Sajátoság emberek a tőzsekeirályok, a nagy vagyonok és pénzszeszák-dinasztiák alapítói: furcsa nép, melynek pénzsovárságon kívül még más, egészen különös aspirációi vannak.

A parvenüt, a kik a gazdagság csúcására elérték és telivel köztársaságiagnak adják ki magukat, egyszerre élénk óhajt éreznek annak csaldáik iránt. Minden millió-os két vért óhajt ereibe varázsolni. Mintha ez pénzért kapható volna! Nekik, a kik a népből emelkedtek ki, nem elég az arany, ösöket akarnak. S így történik,

A „FELVIDÉKI HIRADÓ” TÁRCAJA.

Az angol sebtapasz.

Írta: Lencső József.

— A „Felvidéki Híradó” eredeti tárcája. —

(Vége.)

János az öreg fuakeres mester rögtön, a mint a Perronból kiléptem, megismert. Akarva, nem akarva, az öreg a Pannóniába vitt, jól tudta ő, hogy ez az én helyem. Különbön volt neki egy időben olyan lova is, a mely más tourra, mint a központi pályaudvar- és Pannónia közöttire vállalkozni nem igen volt hajlandó.

— János, vigyen el a borbélyomhoz, — aztán tudja-e, hol van a három kecskebak szálloda?

- János nem felelt, csak végig nézett.
- A három kecskebak szálloda?
- Az!
- Olyan nincs Pesten.
- Van Budán, ha itt nincs!
- Hát hisz lehet.
- A míg megbertetválkozom, tudja meg hol van, mert ma ott akarok vacsorázni.
- A borbély nem tudott eleget csodálkozni, hogy a

csinosító műtet után fekete angol sebtapaszt kértem. A szó szoros értelmében úgy alkalmaztam, a mint Irén levelében óhajtotta.

Beültem a varakozó kocsiba, s miután még több időm volt, elhajtattam Silberstein David úrhoz. Az ajtján alkalmazott névjegyet ez volt olvasható:

„Található a három kecskebak szállodában, a Visszaforodultam.”

Meg akarván Eisenstein urat látogatni, cselédje idejekorán jelenti, hogy az úrral csak a három kecskebak szállodában lehet találkozni.

Elhagytam ezt is, s miután kocsimhoz értem, mérgesen odaköltöztet Jánosnak:

— Király utca 67.

Itt lakott Funkenstein Mór, a kihez oly sok szép reményt fűztem.

Futó szőnyeg vezetett első emeleti lakásába, melynek ajtaján gyorsan becsusztam.

A fogadó tereméből magas karcú női alak közeledett felém, kényszerített mosolyival hajtogatva:

— Férjem nincs itthon, de ha éppen sürgős beszélni valója van vele, faradjon el a három kecskebak szállodába.

— Szabad tudnom, hol van a három kecskebak szálloda?

- Budán a Szent János kórház közelében.
- Köszönöm!

Elhajtattam a három kecskebak szállodába. Szívem már a lánchídon kezdett a rendesnél erősebben dobogni, — még egy pár perc, és akkor meglátom, a kit még nem ismer senki, s a kivel a sors véletlenül hozott össze, hogy boldogítsa életemet.

Ott voltam végre egészen egyedül a nagy étteremben. A fehér terítéssel fedett asztalokon lepecselt boros palackok, incselkedő francia, pomery pezsgők, édes déli gyümölcs stb. ékeskednek.

Itt ott be-benéz egy kiaszott képi álmos pincér, aki rá se hederít az emberre, mintha tudná, hogy nekem itt várakoznom kell. Végre úgy kezdem a dolgot, midőn az ajtón csinos huszárhadnagy lépett be. Jobb arra össze-vissza volt kuszálva fekete sebtapaszzal, s némi habozás után helyet foglalt az áttellenben levő sarokban velem szemben.

Morzsolgattam az étlapot, törtem a fogsízkálókat egymás után, s amikor ebbe is beleuntam, megnyomtam az asztal csengetőjét.

De nem jött senki, Megnyomtam még egyszer.

Ekkor se jött senki, de a helyett kinyílt a terem másik végén egy kis ablak, melyen valaki oda vette s

hogy családjaként a legelső európai királyokig viszik fel. A Vanderbiltek Hódító Vilmosban fedezték fel őstüket, az Astorok Capet Hugóban, az Earleek Nagy Károlyt tisztelik ősüknek.

Egyszerre 78 amerikai pénzkirály van, a ki valóságos királyoktól származik.

Még rendes is alapítottak, a koronarendet, melynek jelszava a Horatius-féle *satavas edite regibus* és nevüket aranykönyvben jegyzik fel.

Leiter József sem volt távol attól, hogy családja fényűzését engedhessen meg magának és neve majdnem belekerült a koronarend aranykönyvébe a milliósok és milliárdosok közé. Az ezüst és petroleum kegyéből való királyok mellé került volna a buzakirály is.

A véget nem akarta!

Tizenhárom rövid hónap alatt összeomlott rövid életű királysága, de történetét érdemes meghallgatni. Amerika legmerészebb spekulánsának története ez, melynek visszahatását érezték egész Európában. Támogatta benne fiatalosága — Leiter még nincs harminc esztendő — koráért tapasztalata, vakmerősége és hidegvére, a milyen csak Jay Gouldban volt meg, aki örökösének egy milliárdot hagyott hátra.

Leiter nem tartozik a self made man-ek közé. Gazdag ember volt az apja is. Gondosan neveltette gyermekét és egyetemre köldötte. Hogy mint tanult ott, nem tudni. A mikor hazajött, apja csinos ajánlékot adott át neki: egy millió forintot.

Ezzel azután a fiu kezdetett, a mit akart. Ugyazólvan érettségét vizsgálat volt ez, a mit az öreg Leiter a fiuval végeztetett. Igazi amerikai vizsga! A tandíj kerek egy millió dollár. Az öreg Leiter segéd volt annak idején, holmi üzletességekkel szerzte vagyonát, mert a szüleitől jó természetesen ésen, vasakaraton és felületes nevelésen kívül egyebet nem kapott. Mind az a holmi, a mit az egyetemen tanítanak, kevésbé imponált neki és most látni akarta, mire jó a fia, a ki herkulesi termetű, megtanult az egyetemen minden sportot és tudományt. Kíváncsi volt az öreg, vajjon a millióval mit tesz a fiu — el fogja-e lumpolni, mint az amerikai aranyifjúság szokott tenni a pénzzel, vagy pedig dolgozni fog-e vele?

Az öreg megtépte az, a mit Leiter József a pénzzel kezdett. Tanulmányozni kezdte — azt, hogyan kell spekulálni. Ezt ugyan nem tanítják a harvardi egyetemen. Azután vásárolt magának valamit a millióból: tapasztalatot. Drágán kellett vásárolnia. Kiháználtak léptenyomón, de nem panaszkodott, hanem tovább spekulált.

Elvesztette pénzét bányarészesvényeken — legalább megtanulta, hogyan gazdagnak bányaspekulációval. Szazekert vesztett vasuti spekulációkon — megtanulta a vasutügy, az építés, a helyes értékesítés, az üzem titkait.

Vesztett a tőzsdén — de megtanulta a tőzsde mechanizmusát.

Négy évig tartott a kísérletezés s e közben milliójának nagy része elveszett. De Leiter haladt tovább utján. Elvezetett nem csabították; számolt, üzerekedett szakadatlanul. Dilettanskodó fellepte mögött vasakarokat rejtett. Ismerősei veszedelmes bolondnak tartották, a ki penzet ok nélkül tekozolja. A kereskedők csodakoztak rajta, hogy oly okosan beszél és oly ügyetlenül cselekszik. A spekulánsok nevettek kapkodóan, de beszűtek ismeretét és tanácsot kértek

— Meg semmi sincs kézen!

Pont 8 órakor fehér cunderes úr lépett be, bal szemétől le az allig fekete sebtapas szalag húzódt. Körülnézett, aztán a néma csendben helyet foglalt.

Utána hangos diskurzus közepette négy idősebb uri ember iramodott vigan befelé, kiknek egyike odasiet a beülő ajtóhoz, s kérdezi:

— Jean! nem kereset senki?

— Senkiesem.

Lassankint megtelt a terem. Volt ott látható öreg, fiatal, gyermek és minden más, csak nő nem. A bőven képviselt angol sebtapasból konstánai kezdtem, hogy itt valaminek története kellett. Úgyes kézműdolattal arcomról lerántottam az enyimet, s magamhoz intettem a fizető pincért.

— Kérem Funkenstein úrral beszélhetek?

— Igenis kérem alásan.

— Legyen szives idekűlenni.

Egy pillanat mulva asztalomnál ült Funkenstein úr, a ki ott létem célját tudakozta erősen.

— Bocsanatot kérek Funkenstein úr, ugyebár innen került elő az ellopott posztisztilt?

— Ezer bocsanatot — nem innen, az — a Csombor féle két kecskének szálloda volt.

— Úgy? — ez meg a három kecskének szálloda!

tőle. Ez öreg Leiter megfigyelt a fiát, dörzsölte a tenyerét és meg volt győződve arról, hogy az egyetemek teljesen alkalmatlanok arra, hogy egy fiatal embert kenyérkeresetre kiképezzenek.

Négy év alatt a pénz ugyan elfogyott, de megszerelte a szükséges tapasztalatot. Most kezdődött csak az igazi. A mi megmaradt a pénzből, azzal spekulálni kezdett. Lassan, de biztosan, Eleinte vasuti részesvényekben, azután hajózási vállalatokkal lassan-lassan visszazserezte elvesztett pénzét és bámulatos biztonsággal mozgott ezen az ingó talajon, a hol azelőtt stoikus nyugalommal vesztette el millióját.

Valamivel többje volt ismét egy milliónál, mikor az öreg Leiter csodálkozva hallotta, hogy a fia lebonyolítja összes üzletét, zsebrehajtja nyereségét, nemzetgazdaságtan tanulmányozására veti magát és rendes látogatója lesz a chicagói White Peatnek, a gabona-tőzsdének.

Chicago a világ legnagyobb gabonapiaca. A White Peat-ben milliókat vesznek és adnak, nyerneket és vesztenek. Sokan nagyurak lettek a White Peaten és sokan mentek tönkre. A chicagói tőzsde hullámai nagyok és veszélyesek. A kis spekulánsok mennek tönkre legkönnyebben, mert a legfinomabb számításokat eltűri a hausse vagy baisse. Leiter József neki fektült a körülmények tanulmányozásának, melyek a Chicagói tőzsdén az arat csinálják. Tanulmányozta az egész komplikált gépezetet és főként a nagy szerepet, melyet a közlekedési eszközök abban játszanak. A mikor terével elkészült, elment vele apjához. Az öreg Leiter óvatoss volt és megvizsgálta a tervet. Jó számító volt és mintegy nagyított nézte, a mit fia neki proponált. A nikor végére ért, meglepte a fia okossága és a genitáltság, melylyel tervét kiszélte. Számított, számított és úgy találta, hogy minden rendben van. A fia mindenre gondolt. A veszedelmes ellenségre, a kivel találkozni fog, a rengeteg baisse-párttal, melyet teremtenie kellett. Minden elvetésre tudott választ a fiatal Leiter s a válasz mindig talpraesett volt. Hosszú ellenkezés után az öreg megadta magát. Részt vett az üzletben, csak azt kötötte ki, hogy fia látszólag pusztán a saját nevére spekuláljon. Ugy látszik, az öreg azért vett részt a dologban, hogy boszút álljon Armouron, a kivel régi börtnei ellenségek voltak.

1897. júliusában kezdte Leiter József rendes bevásárlásait a White Peaten. 5000—10.000 méter-mázsát, azonnal szállított és határidőre. Vásárlásai napról-napra növekedtek. Eleinte csak érdeklődéssel nézték. Mit akar ez a zöld ifjú, a kit egyesek fantasztikus bolondnak, mások okos számítónak, ismét mások ravasz fikciónak tartottak? Általában úgy hitték, hogy nem fogja sokra vinni, ha egyszer elogy a pénze, majd örül, ha tud a búzáján — így okoskodtak. Még Armour is, a chicagói elevatorok tulajdonosa, a piac legnagyobb kereskedője is ezen a véleményen volt. De azert óvatossan járt. Úgyneki és emberei megfigyelték Leiter minden lépését és Armour csodálkozása határt nem ismert, a mikor már szeptemberben azt hallotta, hogy Leiter raktáraiban két millió bushel buza van. Októberben már volt három millió. Leiter ellenfelei is vetek derűre-borúra és elhíresztelték, hogy 1897. év vege hat millió bushel lesz a raktáraikban. Azt hitték ezzel elterítik Leitert tervétől.

De Armour elszámította magát. Mig őt millió bushel gabonát rendelt M neapolisból napi aron, Leiter olcsóbban vásárolt Chicagóban, mint az ellenfele. Egy napon Armour konstattáta, hogy ha kötelezettségeinek eleget akar tenni, hét millió bushelit kell szolgáltatnia és a vevők hatterében ki lappangott? Leiter József. De azért spekulált tovább baissere, Leiter József tovább jatszott haussera rendületlenül. Az egész világ kezdett érdeklődni e háború iránt. Az újságok bulletineket közöltek róla.

Leiter József a legnyugodtabb és legegykedűbb ember a föld kereségén — írta a »NewYork Herald« 1898. január 2-án — amár már kilenc milliónál több bushel van a raktáraiban. Leiter sírtette számláit, a nélkül, hogy a szemével csak hunyorított volna. Támogatja apja is. Negyven millió dollár áll rendelkezésére a legelső bankokban. A helyzet igazolja vakmerőségét. A buza emelkedik, a liszt drágul, a nyereség, melyet Leiter zsebre fog vágni, mintegy 40 millió dollár.

És 1898. február 6-án kiszámította a »NewYork Herald«:

— Leiternak annyi búzája van, hogy elszállításához 150 angol mértőfél hosszú vonat kellene. Tengeren 300 hajó kellene a szállításhoz, mindegyik 3000 tonnás. Leiter csillaga delelőre jutott. Ugy látszott — megnyeri az óriási játszmát.

Jött a fordulat.

Június 1-én sürgönyök érkeztek Európából és jelentették, hogy Leiter európai tartózásait nem fizeti

Er volt az inszolvencia kezdete. Armour elérkezettnek látta az időt arra, hogy üsse a vasat, a mig meleg. A baissa óriási léptekkel haladt.

Érkeztek ezután hírek a künön termésről, mely Amerikában várható. Ujjab hanyatlás. Armour nyomta, szorította le az árakat óriási vagyonának hatalmával.

Leiter megbukott. Spekulációja összeomlott. Az aranykönyv névsorából kirekedt. De talán nem örökre.

Leiter József története, bár a leglekiismeretlenebb és legvakmerőbb tőzsdei rablóhadjáratok közé tartozik, óriási ismereti miatt imponáló és a kíméletlen spekuláns bukása folytán megnyugtató.

Miért magas a kamatláb?

Ma, midőn az önálló magyar vámentület létesítéséről van szó, önként felmerül a kérdés: lesz-e iparunk fejlesztéséhez szükséges tőkénk; mi több: lesz-e olcsó pénzünk, mely emínsen fontosságú a nemzet gazdasági életében. Alacsony kamatláb vállalkozási kedvet kelt, termelésre buzdít, új iparágak keletkezését mozdítja elő; értékpapírjaink arfolyamának emelkedését, valamint iparunk és kereskedelmünk fellendülését eredményezné.

A kamatláb alapirányzata már régóta csökkenő; e jelenség természetes következménye a tüke termelő erejének, mely rendszerint új értékeket, új tőkét hoz létre, a szaporodó tüke pedig a kamatlábat olcsóbbá teszi. Igazolja a kamatláb csökkenő irányzatát a bankkamatlábok csökkenése a közelmult 30 évben, mely csak krízisek esetén akadt meg rövid időre. Kivételt képez ez évtized közepe óta Németország, ahol az ipar és kereskedelem óriási, eddig nem sejtett fellendülése a pénzüpiacot rendes menetéből kiforgatta. Igazolja ez irányzatot a magas kamatozású állampapírok konverziója, mely az alacsonyabb kamatláb megállapítása által a piaci kamatlábra is befolyást gyakorolt. Term nem vonható kétségbe, hogy gazdag, jól fejlett, politikailag rendezett országokban a kamatláb a magánhitel tekintetében is olcsóbb lesz, mint szegény, kevésbé termelőkép, megbízhatatlan közigazgatással és igazságszolgáltatással bíró vidéken. Igazolja végre ez irányzatot a betéti kamatláb fokozatos alászállása is.

A kamatfizetés mindenkor teherként nehezedett a termelőre, de ma, midőn a külföldi kamatláb rendszerint alacsonyabb a hazai kamatlábnál, ez utóbbi olcsóbbodása égető szükség, mert szomszédainkkel szemben gazdasági tekintetben is csak úgy alhatjuk meg a versenyt, ha legalább egyenlő gazdasági eszközök felett rendelkezünk.

Mi akadályozza nálunk a számitóási kamatláb olcsóbbodását? Általános elterjedt az a nézet, hogy a betéti kamatláb túlmagyas volta a főoka a számitóási kamatláb drágaságának; ha ez valóság, e kérdés megoldására mi sem volna egyszerűbb, minthogy a nagy betétek felett rendelkező intézetek a betétkamatláb lezállításában egyeznek meg és akkor 800 millió frtnyi betét állana olcsóbban a betétes intézetek rendelkezésére, mely összeget ez intézetek is olcsóbban adhatnak kölcsön.

Hogy a betétkamatláb lezállítása eddig meg nem történt, arra enged következtetni, hogy a lezállítás kereszttulvitelének gyakorlati nehézségein kívül, a számitóási kamatláb olcsóbbodásának egyéb akadályai is vannak. Hazai intézeteink a betéteket ez idő szerint nagyobb részben 4/0-ol kamatoztatják. E betéteket egyszerű rövid lejáratú váltókba fektetik, másrészt értékpapírokra adnak előleget, mely utóbbi aktív üzletet a banknak, a tőzsdei spekuláció is felhasználja céljaira, úgy, hogy a spekuláció a változóit keresők versenytársaként jelentkezik. A spekuláció a gyors és nagy nyereségre való kilátás miatt, magasabb kamatot kínál s midőn egyrészt az Osztrák-magyar banknál is előlegeztetheti értékpapírjait, másrészt óriási pénzüszükséglete okozza, hogy a bankok is nagyobb hiteligenyekkel lépnek fel az Osztrák-magyar bankkal szemben, mely a bankkamatlábat felemeli, mihelyt nagyobb bankjegyzükséglet mutatkozik. De gyakran a betevők egy része is értékpapírokba fekteti tőkétjét, úgy, hogy a tőzsde minden vonalon magához ragadja a tőkéket s megdrágítja a kamatlábat.

A bankkamatláb a piac pénzüszükségletéhez mérten alakul s a bank gyakorlatában országos jelentőségű kamatlábbá válik, mely visszatükrözi az ország pénzüszonyait és a piacon alkalmazásban levő számitóási kamatláb megállapításánál is irányadó lesz.

A számitóási kamatláb olcsóbbodása ezért a bankkamatláb alábbzállásától is függ. A bankkamatlábat pedig a bankpolitika diktálja, az a betétkamatlábal összefüggésbe nem hozható, annál kevésbé, mivel a jegy kibocsátó bank betéteket kamatoztatás céljára nem fogad.

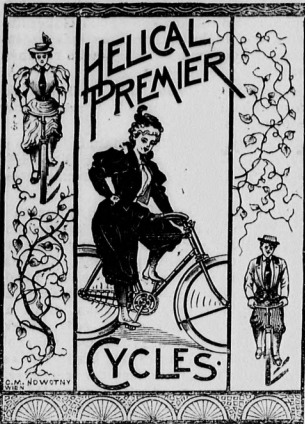

Menyasszonyruha-selyem 65 krtól

14 frt 65 krig méterenként, — valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként. — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vamentesen valamint hazhoz szállítva, — **mintákat pedig postafordultával** küldenek.

Henneberg G. selyemgyárai (os. és kir. ma átvett szállító) **Zürichben.** Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

The Premier Cycle Co. Ltd.
 Gyárak: Hillman, Herbert & Cooper, Coventry, Eger, Doos (Belgium), (Northburg m.)
 Egy-egy producchio 60,000 kercipar.

Képviselek: **FISCHER ADOLF és FIA**
 Turóc-Szt.-Márton.

Kiadó korcsma

Stubnyafürdön.

A fürdőház tartozó s az országút mellett fekvő korcsma s mészárszék f. évi november hó 1 től saját kimerésű itallal, vagy anélkül kiadó.

Ugyisint kiadó Stubnyafürdön egy kisebb kimerésű korcsma.

Értekezhetni lehet
Schleicher Emil fürdőberlővel
 Stubnyafürdön.

Arverési hirdetményi kivonat.

1223. sz. tk. 1898.
 A turóc-szt.-mártoni kir. járásbírósz mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Steffko Jánosnak és Zimen Györgynek Zimen János elleni végrehajtási ügyében, Nécspál községben fekvő
 a) a nappali 13. sz. tjbén A. I. 4—9., 11—13., 15—20 sor-sz. alatt felvett ingatlanágból Zimen János B 17. t. szerint 1/4 részben megillető jutalékra 102 frtnyi,
 b) a nappali 15. sz. tjbén A. I. 1—20., II 1—9., 11—19. és III 1—16. sor-sz. alatt felvett ingatlanágból ugyanőt B. 7. szerint 1/2 részben megillető jutalékra 741 frtnyi,
 c) oszupán Steffko János követelésének kielégítése végett,
 c) a nappali 113. sz. tjbén A. I. 1., 21. sor-sz., 416., 1105/a. hr. sz. a. felvett Jelsik József, kiskorú Jelsik András, Zimen József és Zimen János nevén álló birtokrésztelkekre 200 frtnyi es

SZIVATTYÚKAT

hazi, ipari, mezőgazdasági, építkezési és egyéb nyilvános célokra kéz-, járgány és erőhajtásra

TÜZFECSKENDŐKET

városi, községi, gazdasági és gyári tűzoltóságoknak,

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.
 Bűzmentesen működő

pöcegödör tisztító készülékeket, utcai öntöző-kocsikat, sárkaparókat

készít és ajánl a

BUDAPESTI SZIVATTYÚ ÉS GÉPGYÁR

Részvény-Társaság (ezelőtt **WALSER FERENCZ**)
 BUDAPEST, VI., KÜLSŐ VÁCIÚT 45.

17.

Arjegyzetek és költségvetések ingyen és sármentve.

Külföldiség pótlások, hallgatói, konháztérgek ellen.

"Zacherlin"

bolgok a házi állatok parasitái stb. stb. ellen.

csodálatraméltoan hat! Felülmulhatatlan szer mindenféle káros rovar biztos és gyors kiirtására, miért is a vevők milliói dicsérik és keresik. Ismertető jelei: 1. a lepecsételt palack, 2. a »Zacherl« név.

Turóc-Szt.-Márton: Graber Miksa és Fia, Schwarz Kálmán, Soltesz L., Hruska András, Bodický D. M.	Lipto-Szt.-Miklós: Schavernoeh G., Trnovsky József, Maczner Ignác, Perli János Fia, J. Magocs.	Znojvaraija Rutka: Schönaich Viktor, Haas Ignác, Schulz Armin.	Körmöcbánya: Heller Emil, Horn F. V., Klein Herman, Ritter J. L., Gazdik János.
Szucsány Liptó-Szt.-Miklós:	Mosóczi Blaticza:	Tot-Prona: Nameszto: Skalák Gusztáv, Neumann Miksa.	

Turóc-szt.-mártoni Magyar Nyomda — Mokóci Ferenczné.